

Grønlands Selvstyre,

Departementet for Erhverv, Handel, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling

København, den 5. juni 2024

Høringsvar vedrørende forslag til Inatsisartutlov om turistvirksomhed, om zoneinddeling m.v. for erhvervsmæssig virksomhed og begrænsning i adgang til visse områder

Danmarks Rejsebureau Forening (DRF) er via nogle af vores medlemmer blevet bekendt med det fremsatte lovforslag, Inatsisartutlov om turistvirksomhed mv.

Forslaget vil i dets nuværende udformning have betydelige negative konsekvenser både for den grønlandske turisme og for de danske rejsearrangører, der gennem mange år har bidraget til at styrke den grønlandske turisme.

DRF ønsker på den baggrund i første omgang at afgive høringssvar til det fremsatte forslag for dermed at påpege nogle af de u hensigtsmæssige konsekvenser, som lovforslaget risikerer at medføre.

Generelle bemærkninger

Det fremgår af lovforslaget, at formålet med inatsisartutloven er at fremme udviklingen af turisme i Grønland og samtidig sikre, at udøvelsen af turistvirksomhed sker under hensyntagen til bl.a. sikkerhed, sundhed, miljø og bæredygtighed, og at turistaktører bidrager til udviklingen af det grønlandske samfund.

Det følger desuden af forslaget, at man ønsker at skabe rammerne for en langsigtet udvikling af turisme i Grønland, der skal medføre øget vækst i turismebranchen, men under hensyntagen til de ovenfor nævnte forhold.

Der er ingen tvivl om, at den grønlandske turisme med en omsætning i 2023 på 1.9 mia. kr. og en bruttoværditilvækst på 1.2 mia. kr. udgør en betydelig samfundsøkonomisk bidragsyder til den grønlandske økonomi, og det bør den efter DRF's opfattelse fortsætte med.

Derfor er det også positivt, at man med lovforslaget ønsker at skabe bedre rammevilkår for den grønlandske turisme, og især at dette sker under iagttagelse af de ovennævnte vigtige hensyn.

Disse formål bakker DRF således fuldt ud op om, men det er til gengæld meget svært at se, hvordan de nedenfor berørte bestemmelser i lovforslaget rent faktisk bidrager til at fremme udviklingen af den grønlandske turisme under særligt hensyn til sikkerhed, sundhed, miljø og bæredygtighed.

Tværtimod, så er det DRF's klare opfattelse, at lovforslagets helt unødvendigt protektionistiske bestemmelse om ejerskab i lovforslagets § 9 med al sandsynlighed vil medføre en markant forringelse af rammevilkårene for alle turismeoperatører i Grønland.

Til lovforslagets § 9

Bestemmelsen oplister en række krav, der skal opfyldes, før en juridisk person kan meddeles autorisation til at udøve turisme i Grønland, herunder bl.a. at selskabet skal have hjemsted i Grønland.

Dernæst følger det af forslaget, at i aktie- og anpartsselskaber skal mindst 2/3 af selskabets kapital ejes direkte eller indirekte af enkeltpersoner, som har folkeregisteradresse i Grønland og er fuldt skattepligtige til Grønland.

I forlængelse heraf foreslås det, at ejere af et aktie- og anpartsselskab, der direkte eller indirekte ejer mere end halvdelen af stemmerettighederne i selskabet, skal have folkeregisteradresse i Grønland og være fuldt skattepligtige i Grønland.

Hvis selskabet er et personselskab skal mindst 2/3 af deltagerne og ejerne i personselskabet være personer, der har folkeregisteradresse i Grønland og er fuldt skattepligtige til Grønland.

Der blev på mødet den 27. maj 2024 flere gange refereret til, at lovforslaget var inspireret af den islandske model, hvilket DRF stiller sig ganske uforstående overfor.

I den pågældende islandske lovgivning, Act on the Icelandic Tourist Board 2018, No. 96, 26 June, er der, så vidt DRF kan se, ikke et eneste krav til ejerskabsforhold i forbindelse med at opnåelse af licens som turismeoperatør på Island.

Bopælskravet er ikke proportionalt

Ganske overraskende synes der ikke i lovforslagets bemærkninger om ejerskabskravet at være nogen begrundelse eller redegørelse for baggrunden og ikke mindst nødvendigheden af dette forslag.

Således konstateres det blot i lovforslagets generelle bemærkninger, at der bør foreligge krav til rettighedshaverens tilhørsforhold til Grønland og skattepligt hertil. DRF undrer sig i den henseende over, hvorfor der ikke i lovforslaget

redegøres mere sagligt og konkret for formålet og nødvendigheden af dette krav.

Hvis formålet med lovforslaget er at sikre skattepligt i Grønland, kan dette gøres på en langt mindre indgribende måde, end hvad der følger af forslaget om ejerskab og stemmerettigheder. Skattepligten for selskabet sikres allerede ved, at det er et krav, at selskabet har hjemsted i Grønland.

Ønskes der en yderligere tilknytning, kunne man stille krav om, at den daglige ledelse har bopæl i Grønland. Derimod synes der ganske enkelt ikke at foreligge hverken saglige eller nødvendige grunde til at udstrække bopælskravet til at omfatte majoriteten af et selskabs ejerkreds.

Lovforslaget indeholder så vidt ses ikke et eneste argument, forklaring eller for den sags skyld en uddybning, der begrundet nødvendigheden af at indføre det foreslåede krav om ejerskab.

Forslaget har ekspropriativ karakter.

Hvis forslaget om bopælskrav for 2/3 af et selskab ejerskab fastholdes, vil det være et særdeles indgribende forslag. Det vil få markant negativ betydning for de udenlandske selskaber, der gennem mange år har investeret betydeligt i den grønlandske turisme.

Disse selskaber vil i værste fald være nødsaget til at sælge ejermajoriteten til andre med bopæl i Grønland, inden loven træder i kraft. Det siger sig selv, at et sådant påtvungen salg vil medføre, at ejerandelene ikke kan sælges til markedsværdi, hvis de overhovedet vil kunne sælges eller overtages af andre, der har midlerne til at fortsætte driften og investeringerne.

Det blev på mødet den 27. maj 2024 oplyst, at Departementet ikke mente, at der med ejerskabskravet ville være tale om et ekspropriativt indgreb. Det blev oplyst, at man på et senere møde vil redegøre nærmere for dette synspunkt. Et sådant møde er ikke afholdt inden fristen for afgivelse af høringssvaret, hvilket er beklageligt henset til sagens alvorlige karakter.

Efter DRF's opfattelse taler meget for, at der er tale om ekspropriation. Uanset at loven måtte gælde for alle virksomheder, der påtænker at drive turismevirksomhed på Grønland, vil lovforslaget utvivlsomt ramme få helt specifikke virksomheder ekstraordinært hårdt og dermed opfylde kriterierne for at kunne anses som ekspropriation.

Det er virksomheder, der gennem mere end 30 år har opereret i Grønland, og hvor størstedelen af virksomhedernes afkast løbende er blevet reinvesteret i Grønland til gavn for lokalbefolkningen og hele værdikæden i den grønlandske turisme.

Ejerskabskravet bør efter DRF's opfattelse helt udgå af lovforslaget, men såfremt kravet ønskes fastholdt, bør man i stedet for at lovgive ex tunc vælge at lovgive ex nunc.

Dermed undgår man også at skulle udrede erstatning som følge af lovforslagets ekspropriative indgreb overfor de allerede etablerede virksomheder, idet lovforslaget i så fald kun vil omfatte virksomheder, der etableres efter lovens ikrafttrædelse.

En anden mulighed for at undgå at ifalde erstatningsansvar overfor de berørte virksomheder kunne være at reducere det foreslåede krav til ejerskabsandelen betragteligt.

Forslaget medfører ikke positive økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

lovforslagets afsnit 4 vedrørende økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet indledes med en fuldstændig ubegrundet konstatering af, at forslaget vil få langsigtede positive økonomiske konsekvenser for erhvervslivet bl.a. som følge af en øget omsætning inden for turismeerhvervet i Grønland.

Det fremgår ingen steder af lovforslaget, hvordan den påståede øgede omsætning for den grønlandske turisme vil blive skabt. Det er i den forbindelse også påfaldende, at man efter den blotte konstatering af, at forslaget vil få langsigtede positive økonomiske konsekvenser, stort set kun oplister en lang række af eksempler på, hvordan lovforslaget umiddelbart vil få negative økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Som nævnt vil § 9 efter DRF's klare opfattelse have den stik modsatte effekt af formålet med lovforslaget, og det må desværre forventes at en gennemførelse af § 9 i dens nuværende udformning, vil få katastrofale konsekvenser for hele den grønlandske turisme.

Forslaget står dermed også i skærende kontrast til opførelsen af de to kostbare Atlantflughavne, der blandt andet skal fremme turismen og finansieres gennem dennes vækst.

Finansieringen af Atlantflughavnene forudsætter, at turismen vokser, og at væksten er ganske betydelig. Det kræver fuld opbakning af hele den bestående turismesektor, store nye investeringer, kompetenceopbygning og en medfølgende lovgivning, der prioriterer investeringer og virkelyst.

Det er efter DRF's vurdering i den forbindelse ikke tilstrækkeligt, at Grønland nøjes med at fastholde og udbygge hotelkapaciteten. Et velfungerende og mangfoldigt udbud af driftige operatører indenfor hele værdikæden af den grønlandske turisme er en altafgørende forudsætning for en vellykket turismeudvikling.

Ovenstående kan man bl.a. opnå ved at sikre, at den grønlandske turisme udover hotelkapacitet består af et tæt samarbejde mellem lokalt forankrede erhvervsdrivende og større virksomheder.

Det kunne være lokale erhvervsdrivende, der tager folk med i vildmarken for at jage, fiske eller blot opleve naturen, af veluddannede lokalt boende kultur-og naturguider og mere professionelle bådoperatører og større koordinerende virksomheder, der har den nødvendige kapacitet og know how til at kunne sammensætte alle elementerne i de forskellige pakker og programmer til de besøgende turister.

Og sådan ser billedet faktisk allerede ud mange steder. Det lokale samarbejde mellem de forskellige turismeaktører eksisterer og fungerer ganske upåklageligt i dag, hvor der bliver booket og samarbejdet på kryds og tværs.

Denne positive udvikling vil med al sandsynlighed blive kompromitteret af det foreliggende lovforslag.

Grønland mister væsentlig investeringsvillig kapital

Alene den kendsgerning, at man fremsætter et forslag, der vil fratage investorer retten til at eje, lede og fordele arbejdet er ødelæggende for investeringsklimaet, fordi det efter DRF's vurdering sænker Grønlands troværdighed som investeringspartner, ikke kun indenfor turismesektoren, men i det hele taget.

Foreløbig er der ikke meget, der peger i retning af, at større investeringer vil eller kan komme fra lokal side, og indholdet af lovforslagets § 9 vil med sikkerhed medføre, at ønsket om fremtidige investeringer i Grønland begrænses markant.

Det kræver som bekendt kapital både at kunne opretholde og ikke mindst udvikle den grønlandske turisme, og det er åbenlyst, at man er nødt til at finde denne kapital udenfor Grønlands grænser.

Den investeringsvillige kapital, der for nuværende er i de nordatlantiske lande med henblik på at investere i grønlandsk turisme i forbindelse med færdiggørelsen af de grønlandske Atlantflughavne, må således desværre forventes at forsvinde fuldstændigt.

Hvis den eksponentielle vækst på 46 % i den udenlandske turisme siden 2018 skal fastholdes og udbygges yderligere, forudsætter det et stærkt samarbejde. Det er samtidigt vigtigt at sikre de mere end 1000 arbejdspladser, der er skabt hos den grønlandske befolkning som følge af den udenlandske turisme.

Alt dette risikerer man med lovforslaget at sætte over styr, og det er i den forbindelse langt fra tilstrækkeligt, at man undtager hoteller, krydstogtskibe og andre motoriserede fartøjer fra autorisationskravet.

Gør det attraktivt at investere i Grønland.

Det bør fortsat være attraktivt at investere i Grønland, og derfor bør mere eller mindre protektionistiske forslag om bopælskrav for majoriteten af ejerskab og ledelse af grønlandske turismeselskaber helt undgås.

I stedet kunne man fokusere på at gøre det mere attraktivt for investorerne at reinvestere hele eller dele af deres afkast i Grønland fremfor blot at trække overskuddet ud af landet.

Ved at gøre det mere attraktivt at reinvestere vil man efter DRF's opfattelse sikre, at udenlandske investorer bidrager til at skabe yderligere udvikling af den grønlandske turisme.

DRF skal på den baggrund opfordre til, at man fjerner det i § 9 foreslåede krav om, at majoriteten af ejerskab og ledelse af grønlandske turismeselskaber fremover skal have folkeregisteradresse i Grønland.

Det giver ganske enkelt ikke mening, og bidrager efter DRF's opfattelse på ingen måde til at sikre fremtidige investeringer i Grønland og dermed øge den grønlandske turisme. Tværtimod, desværre.

Såfremt ovenstående giver anledning til spørgsmål eller uddybning står DRF naturligvis til rådighed herfor.

Med venlig Hilsen

Jakob Hahn

Branchedirektør, advokat

Danmarks Rejsebureau Forening